

Seadusandlike ettepanekute eelnõud

Määrused, millega keelatakse teatavate lastele suunatud toiduainete ja jookide turustamine

§ 1 Teema

Nende eeskirjade eesmärk on edendada tervist elanikkonna toitumisega seotud haiguste ennetamise kaudu, kaitstes lapsi kahjuliku turustamise eest.

§ 2 Kohaldamisala

Neid määrusi kohaldatakse I lisas kirjeldatud toiduainete turustamise suhtes. Määrusi kohaldatakse ka Svalbardi suhtes.

§ 3 Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid.

- a) Lapsed: alla 18-aastased isikud.
- b) Turustamine: igasugune kommunikatsioon või tegevus turunduslikel eesmärkidel. Turunduslik eesmärk on olemas, kui teatise või meetme eesmärk on edendada müüki tarbijatele.
- c) Sponsorlus: igasugune avaliku või erasektori panus üritusele, ettevõttele või isikule, mille eesmärk või otsene või kaudne mõju on edendada toodete müüki tarbijatele.

§ 4 Turustamiskeeld

I lisaga hõlmatud ja lastele suunatud toodete turustamine on keelatud.

Lastele suunatud toodetena käsitatakse alati järgmist I lisaga hõlmatud toodete turustamist.

- a) Reklaam kinodes seoses filmidega, mis on spetsiaalselt suunatud alla 13-aastastele lastele ja mis algavad enne kella 18.30.
- b) Kõik võistlused, mille vanusepiirang on alla 18 aasta.
- c) Degusteerimiste ja näidiste jagamine lastele.
- d) Erikuvarid, millel on esitluse, sisu või kujunduse vorm, mis võib lastele meeldida, näiteks keele, värvide, efektide, piltide kasutamise, animatsiooni või joonistatud tähemärkide kasutamise tõttu.

Hinnates, kas I lisaga hõlmatud toodete turustamine on suunatud lastele, tehakse üldhinnang, milles võib arvesse võtta järgmisi komponente.

- a) Kas toodet tarbivad peamiselt lapsed või see on neile eriti huvipakkuv
- b) Kas turundusel on esitluse, sisu või kujunduse vorm, mis võib lastele meeldida, näiteks keele, värvide, efektide, kujutiste kasutamise, animatsiooni või joonistatud tegelaskujude kasutamise tõttu
- c) Turustamise aeg ja koht
- d) Kas asjaga on seotud lapsed või isikud, kes võivad lastele eriti meeldida
- e) Kingituste, mänguasjade, kupongide, allahindluste, kogumisobjektide, võistluste või mängude kasutamine, mis võivad lastele eriti meeldida

Olenemata sellest, kas turustamine on suunatud lastele, ei tohi I lisaga hõlmatud toodete

turustamine toimuda viisil, mis julgustab täiskasvanuid toodet lastele ostma.

Tuleb arvesse võtta, et kõik reklaamid võivad olla lastele nähtavad või kuuldavad, ning seetõttu tuleks I lisaga hõlmatud toodete turustamisel olla eriti ettevaatlik.

§ 5 Piirangud toodete väljapanekule müügikohas

I lisaga hõlmatud tooteid ei tohi müügikohtades välja panna seoses muude lastele huvi pakkuvate toodete ja teenustega, nagu mänguasjad, lasteraamatud, mängud jne.

§ 6 Turustamiskeelu erandid

Lubatud on järgmine turustamine.

- a) Sponsorlus, mis hõlmab ainult sponsori ettevõtte nime ja logo kasutamist.
- b) Toote kujundus.
- c) Pakendamine ja pakkimine, välja arvatud juhul, kui selle puhul kasutatakse 4. jao punkti 3 alapunktis e määratletud peibutustoimet, et julgustada lapsi ostma I lisaga hõlmatud tooteid, või kui selle olemus muudab toote teisejärguliseks.
- d) Toodete tavapärase väljapaneku müügikohas.
- e) Kaine tooteteave veebisaitidel ja seoses müügikohaga.

§ 7 Järelevalve ja kaebused

Tervishoiudirektoraat teostab järelevalvet nende määruste üle ja võib võtta vastu vajalikke otsuseid, vt toiduseaduse § 23.

Otsused võib edasi kaevata turunõukogule.

§ 8 Sunniraha

Kui ettevõtte ei täida üksikotsust ettenähtud tähtaja jooksul, võib terviseamet määrata sunniraha vastavalt toiduseaduse paragrahvile 26.

§ 9 Rikkumistrahvid

Kui ettevõtte tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikub käesolevate eeskirjade § 4 lõikeid 1 või 4 või § 5, võib Terviseamet vastavalt toiduseaduse §-s 26a sätestatud tingimustele määrata rikkumise eest rahatrahvi kuni neli protsenti ettevõtte aastakäibest või kuni 50 G, kusjuures ülempiiriks on suurim summa.

Rikkumise eest trahvi määramise üle otsustamisel ja trahvi määramisel võidakse muu hulgas rõhku panna järgmistele teguritele:

- a) rikkumise raskus ja kestus;
- b) süü aste;
- c) käesolevate määruste varasemad rikkumised;
- d) kas rikkumine mõjutab mitut isikut;
- e) avaliku halduse seaduse § 44 lõikes 3 ja § 46 lõikes 2 nimetatud tegurid.

§ 10 Üleminekuperiood

Kuni (6 kuud pärast jõustumist), on lubatud turustamismeetmed, mis on hõlmatud 4. ja 5. jaos sätestatud keeldudega, kuid mida on rakendatud enne määruste jõustumist.

§ 11 Jõustumine

Käesolevad määrused jõustuvad (*kuupäev*).

Määruse [...] I lisa, millega keelatakse teatavate lastele mõeldud toitude ja jookide turustamine

Toidu- ja joogikategooriad	Erinevatesse toidukategooriatesse kuuluvad tooteliigid ja näited	Hõlmatud tooted/künnised (märgitud 100 g / 100 ml valmistoote kohta)
<p>1. Šokolaad ja suhkrukondiitritooted, energiabatoonid ja magusad lisandid/määrded ja magustoidud</p>	<p>Šokolaad ja suhkrukondiitritooted, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - šokolaad ja muud šokolaaditooted, sealhulgas tume ja valge šokolaad ning kondiitritooted; - kakaota suhkrukondiitritooted, sealhulgas tarretised, keedukommid, närimiskumm, pastillid, karamellid, lagrits, martsipanikommid. <p>Energiabatoonid, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pähklibatoonid, valgubatoonid ning kaeraküpsise- ja teraviljabatoonid. <p>Magusad katteained/määrded, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mee- ja šokolaadivõided, magusad pähkli põhised võided ja muud samalaadsed magusad lisandid/võided; - džemm/marmelaadid, „prim” (pehme ja magus vadakujuust) ja pruun juust, millele on lisatud suhkruid või (kunstlikke) magusaineid. <p>Magusad magustoidud, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pudingid, kreemjad magustoidud, magustoidu tarretised, kompotid ja šokolaadivaht. 	<p>Kõik tooted on hõlmatud</p>
<p>2. Koogid, küpsised ja muud magusad ja/või rasvased kondiitritooted</p>	<p>Koogid, küpsised ja muud magusad ja/või rasvased kondiitritooted, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koogid, küpsised ja küpsetatud kaubad, nagu kuklid, muffinid, pirukad, kondiitritooted, sarvesaiad, sõõrikud, magusad vahvlid ja pannkoogid; - kuivsegud kookide valmistamiseks, jahusegu ja tainas selliste toodete jaoks. 	<p>Kõik tooted on hõlmatud</p>

3. Suupisted	Popkorn Soolatud pähklid ja soolatud pähklisegud, sealhulgas need, mis sisaldavad puuvilju.	Kõik tooted on hõlmatud
---------------------	--	-------------------------

	<p>Soolased kreekerid/küpsised ja kringlid Muud suupisted, kaasa arvatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - riisi- või maisisuupisted; - taignast valmistatud suupisted; - kartulitest, köögiviljadest, puuviljadest, marjadest või teradest valmistatud suupisted, mis sisaldavad krõpse ja sarnaseid tooteid, samuti kuivatatud puuvilju ja marju; - ekstrudeeritud suupisted. 	
4. Söödavad jäämaiused	<p>Söödavad jäämaiused, sealhulgas kakaod sisaldavad, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koore- ja piimapõhised jäätised ja taimsed asendajad, veepõhised jäämaiused, puuviljajäätised, sorbetid ja külmutatud jogurtid. 	Kõik tooted on hõlmatud
5. Energiajoogid	<p>Energiajoogid</p> <p>Mittealkohoolsed joogid, mis sisaldavad vähemalt 150 mg kofeiini liitri kohta, eraldi või koos ühe või mitme muu aine või taimeekstraktiga.</p>	Kõik tooted on hõlmatud
6. Karastusjoogid, mahlajoogid ja muu sarnane	<p>Karastusjoogid, puuviljaliköörid/puuviljajoogid ja sarnased, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - karastusjoogid ja muud samalaadsed magusad karastusjoogid, nagu puuvilja- ja marjajoogid (gaseeritud ja gaseerimata), kui need ei kuulu joogikategooriasse 7; - puuviljaliköör/siirup; - jäätee. 	Kõik tooted on hõlmatud
7. Mahlad ja sarnased tooted	<p>Mahlad ja sarnased tooted, muu hulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mahlad, nektarid ja sarnased tooted, sealhulgas smuutid (puuviljadest, marjadest või köögiviljadest), samuti kontsentraadist valmistatud tooted (sealhulgas smuutid jogurti/piimaga, kui jogurt/piim ei ole peamine koostisosa); - puu- ja köögiviljanektarid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lisatud suhkrud > 0 g - Magusained > 0

8. Piim ja taimsed	Piim ja taimne piim/taimsed joogid, sealhulgas:	- Lisatud suhkrud > 0 g
---------------------------	--	-------------------------

joogid;	<ul style="list-style-type: none"> - igat liiki piim ja taimsed piimad/joogid, v.a kääritatud sordid, vt toidukategooria 10; - piimakokteilid; - kohv ja kohvijogid, mis sisaldavad piima või taimset piima/jooke (mille peamine koostisosa on piim või taimne piim/jook), jääkohv; 	<ul style="list-style-type: none"> - Magusained > 0
9. Hommikusöögihelbed	<p>Hommikusöögihelbed ja muud teraviljad, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teraviljad, granola, müsli, kuivpudrusegud. 	<ul style="list-style-type: none"> - Suhkrud > 12,5 g - Kiudained < 6 g
10. Jogurt ja sarnased tooted	<p>Jogurt ja fermenteeritud piimast valmistatud tooted, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jogurt, fermenteeritud maitsestatud piim ja jogurijogurt, juustupõhised jogurti imitatsioonid; <p>kääritatud, paksendatud taimsed tooted ja muud jogurti imitatsioonid;</p> <ul style="list-style-type: none"> - hõlmab ka liittooteid, näiteks müsliiga jogurteid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rasv > 3 g - Suhkrud > 10 g - Magusained > 0
11. Kiirtoit ja liittoidud	<p>Kiirtoit ja liittoidud</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kiirtoit: kergesti kättesaadav toit, mida müüakse täielikult valmiskujul, võimalusel kuumutatuna ja pakendatuna. Hõlmab järgmist: pitsa ja pitsasuupisted; võileivad ja vrapid/rullid; hamburgerid saia vahel; vorste sisaldavad toidud; friikartulid; pastatoidud, valmissalatid; valmistoidud, mis koosnevad süsivesikutest ja kas köögiviljadest või lihast/kalast/kaunviljadest või kõigist kolmest; supid; pudrud (täielikult valmis). Sisaldab kiirtoidu üksikuid komponente (nt friikartuleid ja kanatükke) ning iga kiirtoidumenüüsse kuuluv toode peab vastama käesolevas tabelis esitatud asjaomase toidu-/joogikategooria kriteeriumidele. - Liittoidud: liittoidud, mis on valmistoidud, külmutatud, jahutatud või konserveeritud (nt mida müüakse toidupoodides). Hõlmab järgmist: pitsad, pitsasuupisted, võileivad ja vrapid/rullid; valmis pastatoidud, hautised, supid, pudrud ja salatid; valmistoidud, mis koosnevad süsivesikutest ja kas 	<ul style="list-style-type: none"> - Energia > 950 kJ (225 kcal) - Küllastunud rasv > 4 g - Sool > 1 g

	köögiviljadest või lihast/kalast/kaunviljadest või kõigist kolmest.	
--	---	--

Toiduseaduse muutmise seaduse eelnõu

19. detsembri 2003. aasta seaduses nr 124 toiduainete tootmise ja toiduohutuse jne kohta (toiduseadus) sõnastatakse uus paragrahv 26a järgmiselt.

§ 26a. Rikkumistrahvid

Järelevalveasutus võib määrata ettevõtjatele, kes tahtlikult või ettevaatamatusest rikuvad toiduseaduse § 10 lõike 3 alusel kehtestatud eeskirju, rikkumise eest trahvi, kui eeskirjades on sätestatud, et rikkumisega võib kaasneda nimetatud sanktsioon.

Kui rikkuja on kontserni kuuluv ettevõtte, vastutavad summa eest alternatiivina ettevõtte emasettevõtja ja selle kontserni emasettevõtja, kuhu ettevõtte kuulub. Täitmise aluseks on emasettevõtja maksekohustus.

Ministeerium võib oma määrustes sätestada, milliseid kaalutlusi võib või tuleb rikkumise eest trahvi määramisel arvesse võtta.

Ministeerium määrab hindamist käsitlevad sätted eeskirjades. Ministeerium võib kehtestada õigussätted rikkumistrahvi maksmise kohta, sealhulgas maksetähtajad, intressimäärad ja lisatasud, kui rikkumistrahvi ei ole tähtajaks tasutud.

Järelevalveasutuse õigus määrata rikkumise eest trahve aegub kahe aasta möödumisel. Tähtaega arvestatakse rikkumise toimumise ajast. Aegumistähtaeg peatub, kui järelevalveasutus teatab rikkumise eest määratavast trahvist ette või teeb selle kohta otsuse. Ministeerium võib kehtestada aegumistähtaegu käsitlevates määrustes täiendavaid sätteid, sealhulgas erandeid aegumistähtaegu käsitlevatest sätetest ja aegumistähtaegade peatamisest teatavat liiki rikkumiste korral.